

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА
УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ПЛАН ЛЕКЦІЙ
ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Освітній ступінь **бакалавр**
(назва ступеня вищої освіти)
Спеціальність **073 Менеджмент**
(шифр і назва)
Освітня програма **«Фінансово-економічна безпека та ризик-менеджмент» від 25.06.2019 № 491**
(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)
Статус навчальної дисципліни: **обов'язкова**
(обов'язкова або вибіркова)
Мова навчання: **українська**

Дніпро-2020

Економіка і фінанси підприємства / план лекцій. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 10 с.

РОЗРОБНИК:

Разумова Г. В. — кандидат економічних наук, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту факультету соціально-психологічної освіти та управління Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Розглянуто на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту

01.09.2020 р., протокол № 1

ТЕМА 1. ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

План

- 1.1. Сутність і функції фінансів підприємств.
- 1.2. Грошові фонди та фінансові ресурси.
- 1.3. Основи організації фінансів підприємств.
- 1.4. Організаційна структура фінансових служб.

Сутність і функції фінансів підприємств. Фінансова система підприємства. Структура фінансових відносин.

Грошові фонди та фінансові ресурси. Грошові фонди підприємства: види та характеристика. Джерела формування фінансових ресурсів. Форми фінансування.

Основи організації фінансів підприємств. Принципи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Основні задачі фінансової діяльності. Зміст та завдання управління фінансами підприємств. Фінансовий механізм підприємства.

Організаційна структура фінансових служб. Лінійна організаційна структура. Функціональна організаційна структура. Лінійно-штабна організаційна структура. Дивізійна організаційна структура. Матрична організаційна структура.

Контрольні питання

1. Що таке фінанси підприємства? Яка їх роль у діяльності підприємства?
2. Охарактеризуйте фінансову систему підприємства.
3. Що з себе представляють грошові фонди та фінансові ресурси підприємства?
4. Які основні завдання управління фінансами підприємств?
5. Охарактеризуйте фінансовий механізм підприємства.

Рекомендована література до Теми 1:

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств: навч. посібн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
3. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

ТЕМА 4. ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ

План

1. Формування прибутку підприємства.
2. Розподіл і використання прибутку підприємства. Формування та використання чистого прибутку.
3. Методи планування прибутку.
4. Сутність і методи обчислення рентабельності.

Формування прибутку підприємства. Розподіл і використання прибутку підприємства. Формування та використання чистого прибутку.

Методи планування прибутку.

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації.

Сутність і методи обчислення рентабельності.

Контрольні запитання

1. У чому полягає сутність прибутку та які функції він виконує?
2. Назвіть основні джерела формування прибутку підприємства.
3. Розкрийте основні етапи розподілу прибутку підприємства.
4. Розкрийте особливості методу прямого розрахунку прибутку від реалізації продукції. Назвіть переваги та недоліки цього методу.
5. Опишіть сутність показника рентабельності (прибутковості).

Рекомендована література до Тем 4:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).

4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

ТЕМА 5. ОБІГОВІ КОШТИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

План

1. Сутність і основи організації обігових коштів.
2. Визначення потреби в оборотних коштах.
3. Показники стану і використання обігових коштів, шляхи прискорення їх обертання.

Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація і принципи організації обігових коштів.

Визначення потреби в оборотних коштах.

Джерела формування обігових коштів. Показники стану і використання обігових коштів, шляхи прискорення їх обертання.

Контрольні запитання

1. Поясніть суть і призначення оборотних коштів підприємства.
2. Охарактеризуйте склад оборотних активів підприємства.
3. Якими показниками характеризується стан оборотних коштів підприємства?
4. За якими показниками можна оцінити ефективність використання оборотних коштів підприємства?
5. Назвіть джерела формування оборотних коштів.

Рекомендована література до Темі 5:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

ТЕМА 6. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

План

4. Сутність основних засобів та їх відтворення.
5. Методи нарахування амортизації основних засобів.
6. Показники стану та ефективності використання основних засобів.

Сутність основних засобів та їх відтворення. Методи нарахування амортизації основних засобів. Знос і амортизація основних засобів.

Показники стану та ефективності використання основних засобів.

Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.

Контрольні запитання

1. Розкрийте сутність необоротних активів підприємства та їхній склад.
2. Яка роль і призначення основних засобів у виробничому процесі підприємства?
3. Що таке амортизація основних засобів? З якою метою її нараховують?
4. Як визначити строк корисного використання необоротних активів?
5. Які методи застосовують для нарахування амортизації необоротних активів? Поясніть їхню суть.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

ТЕМА 7. ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

План

1. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.
2. Показники фінансового стану підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Вимоги до фінансової інформації та її зміст. Аналіз фінансової звітності підприємства. Форми звітності.

Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Контрольні запитання

1. Як здійснюється комплексна оцінка фінансового стану підприємства?
2. Які існують джерела інформації для проведення аналізу фінансового стану підприємства?
3. Охарактеризуйте показники оцінки фінансової стійкості підприємства.
4. У чому сутність і яка методика проведення горизонтального та вертикального аналізу?
5. Що таке ліквідність та платоспроможності підприємства? Як вона оцінюється?

Рекомендована література до Теми 7:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

ТЕМА 11. ТЕОРІЯ ВАРТОСТІ ГРОШЕЙ У ЧАСІ. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

План

1. Теорія вартості грошей у часі: сутність та сфери застосування.
2. Відсоткові ставки.
3. Оцінка довгострокових капіталовкладень.

Теорія вартості грошей у часі: сутність та сфери застосування. Оцінка довгострокових цінних паперів. Ризики та дохідність. Дисконтування та компаундування.

Вибір відсоткової ставки. Порядок формування відсоткової ставки та її елементи. Складні та прості відсотки.

Оцінка довгострокових капіталовкладень. Чиста поточна вартість. Індекс рентабельності проєкта. Внутрішня норма прибутку. Період окупності проєкту. Оцінка альтернативних інвестиційних проєктів.

Контрольні питання

1. Що собою представляє теорія вартості грошей у часі?
2. Яка сфера застосування теорії вартості грошей у часі?
3. Який порядок формування відсоткової ставки? Охарактеризуйте її елементи.
4. Яка різниця між простими та складними відсотками? У яких випадках вони застосовуються?
5. Охарактеризуйте механізм оцінки довгострокових інвестицій.
6. Які показники використовуються для оцінки інвестиційних проєктів?

Рекомендована література до Теми 11:

1. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с
2. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с.
3. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
5. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 488 с.

ТЕМА 12. ОСНОВИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

План

1. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.
2. Планування виробничої діяльності підприємства.
3. Організація виробничих процесів і праці.

Загальна характеристика продуктивної діяльності підприємства. Управління прибутком підприємства. Управління операційним прибутком підприємства.

Матеріально-технічне забезпечення виробництва. Планування виробничої діяльності підприємства.

Організація виробничих процесів і праці.

Контрольні питання

1. Як розраховується прибуток підприємства?
2. Який механізм формування і використання прибутку підприємства?
3. Який механізм управління прибутком підприємства?
4. Як здійснюється планування виробничої діяльності підприємства?
5. Як здійснюється управління операційним прибутком підприємства?
6. Охарактеризуйте основні аспекти організації виробничих процесів і праці.

Рекомендована література до Теми 12:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. Ковальської Л.Л. та Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

5. Економіка підприємства. Збірник тестів і задач : навч. посіб. / Харченко Т., Щегда А., Сагайдак Ю., Пашнюк Л. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240 с.

ТЕМА 13. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

План

1. Сутність податків та їх функції.
2. Загальнодержавні податки.
3. Місцеві податки і збори.
4. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Елементи оподаткування. Класифікація податків.

Сутність і порядок розрахунку податкового кредиту, його формування та відшкодування суб'єктам підприємницької діяльності.

Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Прямі та непрямі податки, які сплачують підприємства. Загальнодержавні податки і збори. Місцеві податки і збори.

Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте сутність податків і їх функції.
2. Які існують види податків? Їх характеристика.
3. Назвіть основні етапи становлення системи оподаткування України.
4. Які існують загальнодержавні податки і збори в Україні?
5. Які існують місцеві податки і збори в Україні?
6. Охарактеризуйте сутність та порядок сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Рекомендована література до Теми 13:

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17> (дата звернення: 21.08.2020)
2. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
4. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
5. Податкова система : навч. посіб. / Волохова І. С. та ін. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.